

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan središnji, iznosi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne pečet-vrate po 8 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagevolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaju, 12. oktobra.

V soboto je ministerstvo doseglo velik uspeh in sicer uspeh, kateri je velike važnosti tudi za najširše sloje. Gospodska zbornica je vzprejela davčno reformo, tisto delo, na katerem se vidi, da so pri njem delali trije finančni ministri, namreč Steinbach, Plener in Bilinski, a splošne važnosti je to, da je gospodska zbornica vzprejela davčno reformo nespremenjeno tako, kakor jo je sklenila poslanska zbornica in da je vzlic odporu velekapitalistov odobrila tudi § 217., ki določa, da morajo biti fasije o personalni dohodarini javne.

Bati se je bilo, da premeni gospodska zbornica ta paragraf. Velekapitalistični krogi v poslanski zbornici so se mu močno zoperstavljali in tudi v gospodski zbornici, kjer sede sami velekapitalisti, je bilo iz začetka nasprotstvo veliko. Dotični odsek gospodske zbornice, kateri se je posvetoval o davčni reformi, je sklenil, premeniti rečeni paragraf v tem zmislu, da naj fasije ne bodo javne in je poveril poročanje znanemu baronu Czeditku.

Vlada bi se bila tej premembi rada udala, ko bi bila vedela, da jej pritrdi tudi poslanska zbornica, ali shod mladočeških poslancev v Pragi je je poučil, da pride cela davčna reforma v nevarnost, ako gospodska zbornica premeni sklep poslanske zbornice. Mladočehi so bili na svojem shodu sklenili, porabiti vsa parlamentarna sredstva, da ne obvelja Czeditkov nasvet, in to je napotilo vlado, da se je zavzela za javnost fasij.

To ni bilo lahko delo. Vlada je morala pritiskati na senatorje z vso silo, zlasti na člane srednje stranke, kateri so se javnosti fasij ustavljali do zadnjega hipa. Stranka je imela več sej, katerih se je udeležil tudi finančni minister, a najbrž bi bilo vse prizadevanje dr. Bilinskega ostalo brez uspeha, da se za vlado ni potegnili naučni minister baron Gautsch, kateri je sam član te frakcije.

Za kar so se borile vse vlade začeni od Pretrisa, to je izposlovalo Badenijevo ministerstvo; do seglo je personalno dohodarino. Bilinski bode trgati sadje z drevesa, katero je Steinbach usadil in katero je Plener gojil.

Tako številno, kakor v soboto, že dolgo ni bila gospodska zbornica obiskana. Izmej 232 članov jih je prišlo 92 na sejo. Navadno se jih ne zbere dosti nad 30, samo pri glasovanju o Schmerlingovega predlogu, naj se razveljavi Pražakova jezikovna naredba iz l. 1886, jih je bilo nekoliko več, kakor pri glasovanju v soboto. Zelo se je opazilo, da so na sejo prišli samo 4 duhovniki: knezoškof Puzyna, prošt Lenz in opata Korčian in Kotersitz. Tukajšnji krščanski socialisti se spodbujajo ob tem in pravijo, da škofje glede davčne reforme simpatizujejo z židovskimi velekapitalisti in da nalašč ni nobeden iz mej njih prišel.

Razprava o davčni reformi ni bila posebno zanimiva. Pri specialni debati je zbornica odobrila v dveh minutah 216 paragrafov. Pri § 217 je grof Chorinsky predlagal, naj se restituira v poslanski zbornici sklenjeni, a v komisiji gospodske zbornice odklonjeni dostavek glede javnosti fasij, knez Auerperg je temu pritrdil in zbornica je z veliko večino vzprejela ta predlog.

S tem je zagotovljena najširša kontrola in zato se vladnega uspeha raduje tudi ljudstvo.

Ostali del zakona je zbornica odobrila brez ugovora in zdaj treba le še cesarjeve sankcije, da stopi davčna reforma v veljavo.

V poslanski zbornici je danes začetkom seje dr. Pacak izročil predlog glede reforme bratovskih skladnic, Hauck pa je nujno predlagal, naj se skličejo dež. zbori še pred državnoborskimi volitvami, da sklepajo o volilnem redu.

Potem je zbornica nadaljevala razpravo o domovinskem zakonu. Dubajski posl. Noske se je, kakor naravno upiral zakonu, kateri je Dunaju na veliko škodo, in predlagal naj se načrt vrne odseku.

Dr. Rower in Potoczek sta govorila za načrt, dr. Scheicher pa je dokazoval, da je načrt za kmetijske občine prej škodljiv nego koristen. Nasvetoval je, naj se misli na zavarovanje za slučaj onemoglosti.

Razprava se je potem pretrgala in začela se debata o zakonu glede kontingenta novakov za l. 1897.

Mladočeh Janda je mej drugim omenjal, da je častni sod degradiral nekega častnika, ker je zmatral, da je dotičnik grešil zoper čast svojega stanu s tem, da je doma opravljaj kmetijska dela in izjavil, da kodo on in njegovi tovariši glasovali zoper načrt.

Dalmatinski pravaš Biankini je omenjal, da se je nadvojvoda Karol Štefan moral umakniti, ker ni bil zadovoljen s slabim gospodarstvom admirala Sternecka in se izrekel zoper zakon, ker se hrvaški vojski zapostavljajo in se je primerilo, da se madžarski vojski streljali na hrvaške in četrti del iz njih ubili.

Mladočeh dr. Brzorad se je poganjal za ustanovitev mejnarodnega razsodišča, konservativec dr. Ebenhoch je zahteval, naj se da vojakom prilika, hoditi k maši, dr. Vašaty pa je tožil, da so vojaška bremena pretežka in zlasti kmetškemu stanu na veliko škodo.

Ostro je nastopil dr. Menger, kateri je zahteval premembo vojaško kazenskega reda in grajal, da je bil neki častnik degradiran, ker je opravljaj kmetijska dela, dasi je sam cesar Jožef prijel za plug, češ, da vsa zbornica in vsi sloji prebivalstva obojajo nazor, kakor da bi bilo delo nečastno.

Krščanski socialist dr. Scheicher je govoril o trpinčenju vojakov, omenjal, da je neki korporal privezal nekega vojaka h konju in ga vlekel za seboj toliko časa, da se je vojak ubil in da vojaki pri vojaških vajah v Čakovcu še kruha niso dobili in da jih je nad sto umrlo vesled glada in utrujanosti.

Listek.

V Vintgar!

(Kako je hodil, popisal Vladimir Gribojedov.)

(Koniec.)

Hvaležen sem bil prijatelju za njegova pojasnila in ker se mi je zdela, da je čas k odhodu že prišel, zato sem se pripravil, da grem. Pa dež se je stoprav dobro vtil in treba je bilo še malo posediti. Ogledam si prijazno restavracijo, ki priča o zares dobrem ukusu svojega stavitelja. Vse poslopje z upravo vred je njegovo delo. In kdo bi si mislil, da stari — kmetijski stoli, mize, ki se radi lepšega imenujejo tudi „staronemški mebel“, tako krasno pristojajo lepi, gosposki sobi. Ni se torej čuditi, če na teh stolih tudi priprost kmetič rad počije in pokrepča svojo odrevenelo dušo. Po stenah vise lepe podobe, fotografije „Vintgarja“, in mej njimi tudi večja, predstavljajoča Slovence na narodopisni razstavi češko-slovanski v Pragi l. 1885. G. Jakob Žumer, vnet za vse dobro in vsestransko napreden mož, se je lansko leto, kakor mi je pripovedoval prijatelj, pridružil „Slovenem“, ki so šli obiskat gori v zlato — slovansko Prago — imenitno razstavo.

Konečno mi prinese še prijatelj iz nekega kota debelo knjigo s prošnjo, da bi zabilježil v njej svojo prisotnost oziroma svoj obisk „Vintgarjev“, kakor pravijo zlate črke na prvi strani.

„Če že ravno hočeš, da zapišem v knjigo spominov še mojo maleukost, dobro, bodi! A ti mi

pred razloži, kaj bi poseenilo prav za prav ime „Vintgar“, katero je na tej knjigi tako krasno natisnjeno. Mnogo lepega si mi povedal, in moraš mi tudi ta „gorjanski čudež“ razjasniti.“

„Kaj gotovega ti pač ne morem povedati, če bi tudi hotel. Ime je res čudno. Nekje na slovenski zemlji je vas „Vindharje“ ali „Vinharje“, morda bi ta vas pri razlagi posredovala, posebno ker ljudstvo tukaj rabi maožino in govori večinoma le „Vintgarje, Vindgarje“.“

Možno, da je v imenu ohranjena stara oblika za vodo, gr. *ὕδωρ*, *ὕδρις*, *ὕδρις*, litav. vandū, ondū, latin. unda, sanskr. und, ud, — kakor stel. vydra iz prvotne oblike „ūdra“; pa to bi bilo preučeno za te le kraje in sam ne verjamem tej razlagi.

Marsikdo bo gotovo trdil, da je ime od tod, ker se v tej soteski vada „ven dega“, ali pa bi vso stvar hotel razložiti s pomočjo poljskih imen „Binduga, Winduga, Benduha, Wenduha itd. kakor se imenujejo tam v obče strma obrežja plovnih rek in tudi več vasij nosi to ime, ki pa prihaja iz nemškega „binden“ in pomenja kraje, kjer vežejo les skupaj v večje plavbe. Torej s tem tudi nič ne bo. — Kakor vidiš je z imeni pravi križ in najbolje je, da jih vsaj midva pustiva taka kakoršna so. — Preglej rajši to spominsko knjigo, bodeš videl kake imenitne ljudi je že gledala naša Radovina.“

Hitro začnem listati precej popisano knjigo, v kateri so zastopane skoro vse narodnosti oziroma deli sveta, od Egipčana do Madjara, od Američana

do Rusa. Čital sem mnogo imen učenih in zaslužnih slovanskih mož, kakor so poljski slavist Baudouin de Courtenay, Murko, Šrepel, Šuklje, Chodounský, Stojanović, Skat, Lavec, Apih itd. Še celo Badeni bi bil skoro postal tako erečen, da bi se bilo hranilo njegovo ime na večne čase v tej knjigi.

Zelo zanimive so tudi slike, ki dičijo marsikatero stran v knjigi, pa i pesnij se ne manjka v vseh evropskih jezikih!

Skušal sem jedno čitati, pa zdelo se mi je „previsoka“, začela se je nekako tako-le:

„Brzo teci, mrzla Radovina,
Brzo teci, da na poti daljni
Si ogreješ naglo zmrzle ude!
— — — — — itd.“

Dalje ni šlo, „visoka pesna“, kakor sem rekel!

Bolj me je ograival drug verz — gotovo nardarjenega pesnika, ki se glasi:

„Pozdravljam, draga te soteska,
Ker drugo vse je figa freska!“

Naveličal sem se pregledavati mnogobrojne vzdihne in podpise, napravil sem dve čire čari, ki naj bi pomenili moje ime ter sem se odpravil.

Dež je ponehal. Solnce seveda ni bilo, pa kako tudi, kazalec na uri je šel na sedem. Prijatelj mi še pokaže neko blišnjico, čez „Gaberco“, kakor je rekel in res sem hitro prišel čez mehke, včasih celo premeheke travnike na Bled, in ob devetih sem pri „Mangeljcu“ v Zagoricih po dolgi poti junaško — spal.

Seznam predmetov, kateri se imajo zagotoviti.

Množina	Nazvanje	Cene so po- nuditi za	Množina	Nazvanje	Cene so po- nuditi za
160	garnitur	kožušnih podklad za dragonske kožuhe	2350	komadov	temnozelenih krmilarskih počastil . . .
1790	"	kožušnih ovratnikov in rokavnih obšivov	39000	"	ročic za atile
	"	za dragonske kožuhe	3700	"	pramov za kožušne ulanke
780	"	kožušnih ovratnikov in rokavnih obšivov	7730	"	vrvičnih okraskov za husarske čake
	"	za kožušne ulanke	3750	"	vrvic za klobuke lovcev
200	"	kožušnih podklad za kožušne ulanke	44600	garnitur	modrosivih petelj za plašče
1360	"	kožušnih okrajkov za atile) v kožah	2500	"	rujavih petelj za plašče
555	"	podklad " ") sestavljene	28400	komadov	portepée-jev za peštvo
28350	komadov	adjustovanih čak za pešce, brez traku,	8800	"	" za konjico z usnjatimi obročki
	"	orla in rože	650	parov	stremenov
3380	"	adjustovanih klobukov za lovce, brez	700	komadov	žval brez podbradic in kaveljev
	"	traku, glavne vrvice, emblema in	300	"	podbradic brez kaveljev
	"	brez peresnega čopa	610	"	nepoko-
7500	"	fesov s kiticami	540	"	siterjenih
50	"	belih	2000	"	desno- } stranskih podbra-
195	"	cesarsko rumenih } ulanskih čak z	5230	"	lovo } dičnih kaveljev
250	"	temno zelenih } luskinastimi	470	"	kleštic
400	"	hroščevu rudečih } trakovi brez orla,	9100	"	hlevnih podvodcev brez podpon
20	"	česnjevo rudečih } brez čopa	2900	"	lopata taboriščnih brez toporišča
100	"	svetlo modrih } iz konjske žime	11550	"	lopata za pešce s toporiščem
780	"	hroščevu rudečih } adjust. hus. čak,	610	"	sekirnih motik s
800	"	belih } brez orla, brez	8300	"	česal brez ročnih jermenov
210	"	temno modrih } rože, brez čopa iz		"	vodnih majolk ¹⁾
230	"	svetlo modrih } konjske žime in	920	"	kuhalnega posodja à 2 moža brez po-
350	"	pepelnato sivih } brez verz. okrasa	5400	"	krovne čaše za peštvo ¹⁾
500	"	čelad z luskinastimi trakovi) dragonce	86600	"	kuhalnega posodja à 2 moža za konjico ¹⁾
210	"	in orli za) podčastnike	2160	"	časa s pokrovi h kuhlalni posodi infant. ¹⁾
1780	"	obrobkov obodčevih	160	"	jedilnih skledic s pokrovom ¹⁾
1200	"	grebenskih pokrovov	46	"	četnih svetilk z nosilno zagvozdo
910	"	grebenskih šim	330	"	" " nosilnim obvodom
1860	"	orlov	500	"	častniških vojnih kuhinj za 6 oseb
1450	parov	stranskih vilic		"	kup za kavne porcije
1420	"	adjustovanih luskin. trakov	2800	parov	adjustovanih aluminijastih bobnov z vijaki
220	komadov	orlov brez številke	6350	komadov	brez kičkov
90	parov	adjustovanih luskinastih } za ulanske	80	"	obkovanjih bobenskih kičkov
	"	trakov	180	"	kož
600	komadov	obodčevih obrobkov	2910	"	obročev iz mesinga
19600	"	orlov za infanterijske čake	110	"	obvitnih obročev za mesingaste bobne
1100	"	" brez številke za čake poljske artilerije	520	"	strun
60	"	" brez črk za tehnično artilerijo	50	"	napenjalnih palčic z vijaki za me-
2970	"	" s številko za husarske čake	2260	"	singaste bobne
26700	"	roč za infanterijske čake	80	"	dvojnih tulov iz mesinga za kičke
3280	"	" husarske čake	280	"	obešalnih kaveljčkov (podp. kaveljč.)
7500	"	številki ali pismenk iz pakfonga	5500	"	kompanijskih signalnih rogov z ustnikom
4750	"	oklepni verižic z levovimi glavami	11600	"	batalijonskih " " " "
1620	"	emblemov za lovske klobuke s številko	33300	metrov	ustnikov za signalne rogove
1200	"	" " " " z orlom	1630	komadov	pičnih vrvij
114200	"	držalcev za naboje	3300	"	ročnih okril za repetirke
230	"	znamenj za telegrafiste	5080	"	motvozovih pasov za tornister z naboji
850	"	topniških mernih počastil	1260	"	nosilnih pasov za kuhinjsko posodje po
3100	"	konjskih strelnih počastil	168900	"	5 mož
2500	"	kovinskih delavskih odličil	17200	"	binceljev
70000	"	zaponk za pasove	2700	garnitur	veder za napajanje
500	"	mesingastih kapselnov z legitimacijskimi	390	komadov	okovanih konjskih količev
	"	listi	340	"	šotorskih količev za nosilno šotorsko
5100	"	črnih } z rožami za topništvo	330	"	opravo
180	"	rudečih } iz	380	"	konjskih kitič brez ročnih jermenov
6500	"	črnih } konjske žime	380	"	sedlinega sedalnega usnja v surovih go-
120	"	rudečih } za husarje	330	"	vejih kožah izrisanega
1640	"	črnih } čopkov iz	330	"	sedel z jeklenimi } 1
60	"	rudečih } konjske žime	70	"	kobalji s trdnimi } 2
3850	"	peresnih čopov za lovske klobuke	150	"	stranicami } 3
22800	"	naskočnih trakov z zaponkami k čakam	150	"	velike vrste } 4
	"	za pešce	140	"	(nelakiranih) } 5
1353600	"	velikih } gladkih } gumb iz kovine	120	"	sprednjih jeklenih kobaljev za sedla s
580800	"	malih } rumenih } " " " "	120	"	žeblički (nelakiranih)
1047600	"	velikih } gladkih } " " " "	3800	komadov	zadnjih jeklenih kobaljev za sedla s
462000	"	malih } belih } " " " "	62300	parov	žeblički s trdnimi stranicami
279480	"	velikih } rumenih } gumb iz kovine s	7800	komadov	desnih } sprednjih } k sedlu s
74880	"	malih } številkami	5400	"	levih } zadnjih } premičnimi
80400	"	velikih } rumenih } gumb iz kovine za	2700	"	levih } kopaljev } stranicami
2400	"	malih } ulance	1300	"	sprednjih } kopaljev
74400	"	velikih belih gumb iz kovine za ulance	1000	"	lesenih cvetkov za usnjene čevlje
19200	"	rumenih } oliv iz kovine za husarske	2700	komadov	žebeljev za podplate
34800	"	belih } atile	800	parov	novovrstnih podkovic z žebli
221600	"	črnih } ovratnic brez sukničev	4700	komadov	črnolakov. vrtilnih } manjih } za telečak
80	"	rumenih } " " " " " " " "	30500	"	zaponk s trnjem } večjih } Vz. 1888
35100	parov	usnjanih rokovic	9300	parov	črnolakovanih štirioglatih obročkov za
75200	"	volnenih rokovic z dronitkovim obšivom	5160	"	infanterijske patronjake
5800	metrov	port za čake narednikov	500	komadov	črnolakovanih obročkov } za tornister.
6600	"	" " " korporalov	80	"	črnolak. podogast. zaponk } nosilo
400	"	naredniških distinkcijskih portic iz svile	400	"	črnolakov. dvojnih gumb } Vz. 1888
	"	z napuščem	4700	"	zaponk za jermene za puške
10500	"	naredniških distinkcijskih portic iz svile	30500	"	črnolak. natezalnih škrccev } za tornistre
	"	brez napušča	9300	parov	nadomest. zmetnih kaveljev } za naboje
14400	"	svilnatih pramov za prostovoljce	5160	"	pokositerjenih igel k telečakom
10700	"	portic za častniške služe	500	komadov	dragonskih ostrog z vijaki
100	"	port k sabljenim pasovnikom za pod-	80	"	husarskih ostrog z vijaki
	"	častnike voj. geografskega zavoda	300	"	kap
3400	garnitur	vrvic za obešanje k atilam	610	"	kapucnih sukenj } iz sivo me-
7600	"	vrvic za h kužuš. suknam } temno rumene	400	"	jopičev z rokavi } lirane ha-
5300	"	obešanje n kožuš. ulankam } svetlo modre	57300	"	zimskih hlač brez železja } jetnike
6300	komadov	naramnih petelj za kožušne sukne	10200	"	žepnih robcev iz modro tiskane bomba
8100	metrov	vrvic za čake razvodnikov	33670	garnitur	ževine za jetnike
38900	"	vrvic za ogerske sukne hlače	30600	"	jopičev } iz tkane bombaževine (polo-
55900	"	štirioglatih vrvih za atile	90	"	vica po 1., druga polovica
4600	komadov	vrvic za obešanje signalnih rogov	1130	"	gat } po 2. velikostni vrsti
1400	"	" " " nadtopničarje		"	tornistru vz. 1888
19900	"	škardatno rudečih strelskih počastil		"	vstavki iz } nabojnemu tornistru
6400	"	travnozelenih strelskih počastil		"	trsovine ²⁾ k } tornistru za pisavo
				"	k tornistru za orodje

Na Dunaju, dne 22. septembra 1896.

¹⁾ Predno se pokositrjo, pregledajo se v etablissementu izdelovalca od organov dotičnih monturnih zalagališč. ²⁾ Dosedanji privilegij za ta predmet je zdaj prenehal.